

Л.Л. Носач, канд. екон. наук, доц. (ХДУХТ, Харків)

П.Л. Гринько, ст. викл. (ХДУХТ, Харків)

АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Пріоритетними у зовнішньоекономічній політиці країни слід вважати орієнтир на розвиток експорту. Провідна роль експорту з реалізації зовнішньоекономічної політики держави у міжнародному поділі праці і системі господарських зв'язків визначаються через постачання конкурентоспроможної продукції та послуг; можливістю одержання країною іноземної валюти, необхідної для модернізації і структурної перебудови економіки на базі новітніх технологій і видів техніки, оплати імпорту тих товарів, для виробництва яких держава не має достатніх ресурсів і сприятливих умов; досягненням позитивної величини платіжного балансу країни. Тобто, теорія та методологія зовнішньоекономічної діяльності – основа розвитку експортного потенціалу – розглядається з позиції формування конкурентних переваг галузей національної економіки.

Відповідно до відомостей Департаменту економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної адміністрації за січень – березень 2013 року експортні поставки з Харківської області склали 444,3 млн дол. США, зменшились на 4,0% у порівнянні з аналогічним періодом 2012 року (463,1 млн дол. США) і склали 2,8% від загального обсягу експорту України.

За березень 2013 року обсяг експортних поставок Харківської області склав 160,0 млн дол. США, зменшився на 21,4 % у порівнянні з аналогічним періодом 2012 року (203,7 млн дол. США).

Найбільша зміна обсягу експортних поставок за березень 2013 року відбулася за рахунок таких товарних груп: продукти рослинного походження – 24,8 млн дол. США, збільшились на 9,7% у порівнянні з лютим 2013 року (22,6 млн дол. США); готові харчові продукти – 13,4 млн дол. США, збільшились на 7,2% у порівнянні з лютим 2013 року (12,5 млн дол. США); машини, устаткування та механізми; електротехнічне обладнання – 45,1 млн дол. США, зменшились на 2,6% у порівнянні з лютим 2013 року (46,3 млн дол. США);

За обсягом експортних поставок Харківська область посідає 10 місце серед регіонів України, а за показником темпу росту експорту – 16 місце.

Коефіцієнт покриття експортом товарів імпорту товарів склав 0,91 – 19 місце серед регіонів України.

У порівнянні з січнем – березнем 2012 року обсяг експорту товарів до країн СНД зменшився на 0,2%, до інших країн світу – на 11,4%.

Найбільші обсяги експортних поставок за січень – березень 2013 року здійснювались до таких країн: Російська Федерація – 49%, Казахстан – 7%, Туреччина – 5%, Білорусь – 4%, Єгипет – 3%, Грузія – 3%, Франція – 2%, інші – 27%.

Товарна структура експорту підприємств Харківської області за січень – березень 2013 року: машини, обладнання та механізми – 32%; продукти рослинного походження – 14%, готові харчові продукти – 8%, жири та олії тваринного походження – 6%, прилади та апарати оптичні – 6%, різні промислові товари – 5%, засоби наземного транспорту, літальні апарати – 5%, вироби з каменю, гіпсу, цементу – 4%, інші – 20%.

Незважаючи на деякі темпи зниження обсягів експорту у 2013 році, потенціал для розвитку зовнішньоторговельних відносин в області очевидний. У зв'язку з цим було розроблено Програму розвитку експортного потенціалу Харківської області та підвищення конкурентоспроможності продукції на зовнішніх ринках до 2016 року.

Програма розроблена Головним управлінням зовнішньоекономічних зв'язків та міжнародних відносин Харківської обласної державної адміністрації за участю членів робочої групи, утвореної головою обласної державної адміністрації, для визначення цілей, завдань та пріоритетів довгострокової регіональної політики, спрямованої на забезпечення стабільного розвитку економіки України та Харківської області, нарощування обсягів експорту української продукції (товарів та послуг).

Визначені Програмою напрями розвитку експорту харківської продукції на зовнішніх ринках сприятимуть:

- розширенню та закріпленню присутності українських, зокрема харківських експортерів на традиційних та нових зовнішніх ринках;
- створенню умов для сталого розвитку Харківської області на основі підвищення конкурентоспроможності національної продукції та ефективної участі у світовому поділі праці;
- інтеграції України в європейську та світову економічну систему;
- зростанню обсягів експорту української продукції.

Ураховуючи довгостроковий характер Програми, передбачається щорічний моніторинг змін, які відбуватимуться у нормативній, економічній, міжнародній діяльності, що може бути відображено в Програмі шляхом внесення змін до неї.